

OD REDAKCJI

EDITOR'S NOTE

Oddajemy w Państwa ręce kolejny, 39 tom czasopisma *Niepełnosprawność. Dyskursy Pedagogiki Specjalnej*. Jest to pierwszy tom, który nie został ukierunkowany tematycznie. Ze względu na dużą rozbieżność tematyczną przysyłanych przez Państwa artykułów, postanowiliśmy odejść od przyjętej wcześniej formuły, otwierając się na wielowątkowość i różnorodność poruszanych kwestii w zakresie pedagogiki specjalnej.

Niemniej jednak pola tematyczne artykułów zawartych w niniejszym tomie czasopisma przenikają się. Zawiera on dwanaście artykułów, które współtworzą trzy obszary tematyczne: funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością w perspektywie uwarunkowań społecznych oraz edukacyjnych; oddziaływania edukacyjne i terapeutyczne w perspektywie rozważań teoretycznych oraz działań empirycznych, a także wsparcie oraz zaangażowanie społeczne w perspektywie rodzin dzieci z niepełnosprawnością.

Część pierwszą stanowią teoretyczne rozważania, których podjęli się Marcin Wlazło, Sławomira Sadowska oraz Olena Bocharova. Marcin Wlazło porusza kwestię współzależności kształtowania się wybranych koncepcji teoretycznych dotyczących przyszłości człowieka i przemian technologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem sposobów ujmowania problematyki niepełnosprawności. Sławomira Sadowska dokonuje analizy zmian w uniwersyteckim kształceniu nauczycieli (pedagogów specjalnych), konfrontując je z założeniami humanistycznej wizji edukacji oraz wizji edukacji dla zmiany społecznej. Natomiast Olena Bocharova w swoim artykule przedstawia sytuację studentów z niepełnosprawnością w systemie szkolnictwa wyższego na Ukrainie.

Część druga tomu jest zorientowana tematycznie wokół oddziaływań edukacyjnych oraz terapeutycznych i ich implikacji dla osób z niepełnosprawnością bądź dzieci i młodzieży o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych. Z siedmiu artykułów cztery z nich mają charakter analiz teoretycznych, trzy traktują o prowadzonych badaniach.

Iwona Lindyberg, przybliżając charakter i specyfikę fotografoterapii oraz formy pracy z fotografią, rozważa możliwości jej zastosowania w pracy terapeutycznej z dorosłymi osobami z niepełnosprawnością intelektualną. Natomiast Monika Skura oraz John J. Wheeler dokonują teoretycznej analizy zastosowania modelu Pozytywnej Interwencji i Wspierania Zachowań (PBIS), jednocześnie podejmując próbę ukazania praktycznych konsekwencji jego zastosowania w realiach polskiej szkoły. W obszarze rozważań dotyczących szkoły mieści się również trzeci w tej części artykuł, którego autorką jest Anna Ozga. Tekst jest swoistym raportem z przeprowadzonych w strategii ilościowej badań, ukierunkowanych na poznanie sytuacji trudnych dla nauczycieli, wynikających z realizacji różnorodnych potrzeb edukacyjnych uczniów. Autorka bada i analizuje kwestię wsparcia zawodowego udzielanego nauczycielom. Tymczasem nad tematem wsparcia i organizacji pomocy psychopedagogicznej uczniom z zaburzeniami psychicznymi pochyłają się w swoim artykule Piotr Majewicz oraz Jacek Sikorski. Autorzy dokonują zarówno analizy sytuacji dzieci i młodzieży w kontekście ich zdrowia psychicznego, czynników ryzyka oraz stosowanych działań profilaktycznych, jak i prezentują wyniki przeprowadzonych przez siebie badań. Podobnie czyni Lidia Wawryk w swoim artykule, który łączy się tematycznie z tekstem Jacka Sikorskiego i Piotra Majewicza. Autorka bowiem konstruuje typologię postaw wychowawców klas wobec uczniów agresywnych na podstawie przeprowadzonych przez siebie badań. Pozostając w tematyce rozważań w przestrzeni szkoły, Mirosław Łukasik zagłębia się w temat dyskryminacji, podejmując próbę ukazania nierówności płci w obszarze edukacji. Drugą część tomu *Dyskursów* kończy artykuł Moniki Dąbkowskiej, która dokonała przeglądu najnowszej literatury związanej z pandemią COVID-19. W jej perspektywie autorka analizuje sytuację dzieci i młodzieży, a zwłaszcza tych, których położenie może być najtrudniejsze – dzieci i młodzieży z najuboższych rodzin, z zaburzeniami psychicznymi, z niepełnosprawnością intelektualną.

Trzydziesty dziewiąty tom *Dyskursów* zamykają dwa teksty poświęcone tematyce rodziny dziecka z niepełnosprawnością i prezentujące badania przeprowadzone w tym obszarze. Patrycja Łąga dokonuje opisu i analizy procesu samoorganizacji rodzin dzieci z autyzmem oraz ich oceny otrzymywanego wsparcia. Autorka przedstawia, jak rodzice z terenów wiejskich poprzez współpracę z lokalną społecznością tworzą grupę wsparcia i warsztaty szkoleniowe dla ich rodzin. Natomiast Izabella Gałuszka analizuje i przedstawia subiektywną ocenę uzyskiwanego i oczekiwanego wsparcia rodziców dzieci z głęboką niepełnosprawnością.

Zachęcając Państwa do lektury kolejnego tomu czasopisma *Niepełnosprawność, Dyskursy Pedagogiki Specjalnej*, wierzę, iż będzie on stanowić inspirację do naukowych dyskusji oraz działań empirycznych czy rozważań teoretycznych.

Redaktor tomu
Joanna Doroszuk